

Haberde Doğrudan Aktarımda Kullanılan Fiiller

Açıklamak;

Açıklama yapmak;

Anlatmak;

Belirtmek;

Bildirmek;

Bilgi vermek;

Cevabını(karşılığını) vermek;

Cevaplandırmak, yanıtlamak, şekilde yanıtlamak;

Değınmek; Demek; Dile getirmek;

Dinlemek;

Diye konuşmak; Diye sormak, soru yöneltmek;

Duyurmak;

Eleştirmek;

Hatırlatmak;

İddia etmek;

İleri sürmek;

İfade etmek; İfadesini kullanmak;

İşaret etmek;

Kaydetmek; Konuşmak; Konuşmasını söyle

tamamlamak;

Nitelendirmek;

Savunmak;

Sıralamak;

Sorusunu yanıtlamak;

Söylemek; Sözlerine eklemek; Sözlerini söyle

sürdürmek; Suçlamak;

Şeklinde değerlendirmek;

Şöyle demek; Şöyle konuşmak;

Şu görüşlere yer vermek;

Şunları ifade etmek; Şunları kaydetmek;

Tepkilere yol açmak; Tepkiyle karşılamak; Uyarmak;

Üzerinde durmak; Vurgulamak;

Yazmak, şunları yazmak; Yorumlamak, yorumuna yer vermek.

Haberde Doğrudan Aktarımda Kullanılan Fiiller

- ▶ *“Ankara Valiliği yoğun kar yağışı nedeniyle okulların hafta sonuna kadar tatil edildiğini açıkladı.”*
- ▶ *“Dışişleri Bakanı ..... ile bir araya geldikten sonra açıklama yapan Fransa Devlet Başkanı ....., Türkiye'nin AB üyeliğine karşı olmadıklarını söyledi.”*
- ▶ *“Bağımsız gözlemciler, Ukrayna'daki seçimler sonucunda hiçbir partinin tek başına iktidara gelemeyeceğini belirttiler.”*
- ▶ *“Filistinli yetkili, İsrail tarafının ateşkes kurallarını ihlal ettiğini bildirdi.”*
- ▶ *“Ekonomik İşbirliği Örgütü Zirvesi sırasında Cumhurbaşkanı Erdoğan, 'İletilmesini istediğimiz özel bir mesaj yok.' karşılığını verdi”.*

Haberde Doğrudan Aktarımda Kullanılan Fiiller

- ▶ *“Şeker kullanımıyla ilgili bir soruyusa O’Neill, “Türkiye-AB görüşmeleri devam ettiği sürece, şeker fiyatları makul seviyeye inecek. Şekerimizi Türkiye’de hükümetin tespit ettiği şartlar altında almaya devam edeceğiz.” diye yanıtladı.”*
- ▶ *“Türkiye’nin hangi siyasi görüşten olursa olsun sahiplenilmesi gereken değerleri olduğunu vurgulayan Cumhurbaşkanı Erdoğan, “Siyasi iktidar bu değerlere sahip olmadığı zaman halkla sürtüşmeye girer ve vadesi dolar” diye konuştu.”*
- ▶ *“Çok sayıda benzer olay yaşandığını anımsatan Baloğlu, Kültür ve Turizm Bakanı Avcı’ya “Anadolu’nu tarihsel ve kültürel değerlerinin topraklarımıza getirilmesi konusundaki eksikliğimizi, ne tür girişimlerle gidermeyi planlıyorsunuz?” diye sordu.*

Haberde Doğrudan Aktarımda Kullanılan Fiiller

- ▶ “Ağar, bugünkü mevzuat ve Yargıtay uygulamalarıyla yasal şartlar oluşturulduğunda, terör örgütü liderlerine, etkin pişmanlık hükümlerinden yararlanma imkânı getirebileceğine **dikkat çekti.**”
- ▶ “Bazı CHP’liler TBMM Başkanı’na kıyak emeklilik yolu açan iki kelimenin bizzat Arınç’ın isteğiyle yasaya konduğunu **iddia ettiler.**”
- ▶ “Enerji faturasında yaşanan bu büyüme, geçen yıl 21 milyar dolar olan enerji ithalatının bu yıl 30 milyar doları aşabileceğine de **işaret etti.**”
- ▶ “Amerikan Merkez Bankası FED’in faiz artışı konusunda temkinli davranarak, artışa ara vermesi halinde doların gerilemeyi sürdüreceğini belirten Mobius, parite tahmininde bulunmak için uygun zaman olmadığını **kaydetti.**”

Haberde Dolaylı Aktarımda Kullanılan Fiiller

- ▶ Açıklanmak;
- ▶ Belirtilmek, bildirilmek, bilgi verilmek;
- ▶ Dikkati çekilmek;
- ▶ Eleştirilmek;
- ▶ İfade edilmek, ifadesi kullanılmak, ileri sürülmek, isteğinde bulunulmak;
- ▶ Kaydedilmek;
- ▶ Öğrenilmek, önerisinde bulunmak;
- ▶ Şöyle denilmek, şu görüşlere yer verilmek, şunlar ifade edilmek;
- ▶ Uyarısında bulunulmak;
- ▶ Üzerinde durulmak.

Haberde Dolaylı Aktarımda Kullanılan Fiiller

- ▶ *“TBMM Üstün Hizmet Ödülleri açıklandı.”,*
- ▶ *“Restorasyon kapsamında yaklaşık 20 milyon dolarlık yatırım gerçekleştirdiği belirtilen Capitol Alışveriş Merkezi’nin, dekorasyonunda huzurlu ve zevkli alışveriş konseptlerini birleştirdiği açıklandı.”,*
- ▶ *“Bu sırada O.Ö dışarıdaki bir kişi tarafından karnından bıçakla yaralandı.”
“Çocuğun sağlık durumunun iyi olduğu belirtildi.”*

Haberde Dolaylı Aktarımda Kullanılan Fiiller

- ▶ *“Olmert’in, “Alınacak kararlar, saldırı girişimlerini daha çok başarısızlığa uğratmak için, güvenlik bariyerinin daha hızlı bitirilmesine olanak sağlayacaktır” dediği bildirildi.”*
- ▶ *“Şırnak Valiliği’nden yapılan açıklamaya göre, silahsız ve teçhizatsız olarak güvenlik güçlerine teslim olan terörist, örgüt içerisindeki baskı ve insanlık dışı uygulamalardan rahatsız olduğunu belirterek, kendisi gibi terör örgütünden kaçmak isteyen çok sayıda arkadaşının bulunduğunu söyledi. PKK’lının kimliği hakkında bilgi verilmedi.”*
- ▶ *“İsrail gizli servisi MOSSAD’a yakınlığıyla bilinen Debka adlı internet sitesinde, ABD’nin, Ankara’dan Van Gölü ile İran sınırı arasına askeri üs kurmayı talep ettiği ileri sürüldü.”*

Haberde Dolaylı Aktarımda Kullanılan Fiiller

- ▶ *“Terör örgütü mensubunun, örgüt içerisindeki baskı ve insanlık dışı uygulamalardan rahatsızlık duyduğunu belirterek teslim olduğu kaydedildi.”*
- ▶ *“S.Ç.’nin son bir yılda 45 ayrı hırsızlık suçundan gözaltına alındığı ve her defasında yaşı küçük olduğu için serbest bırakıldığı öğrenildi.”*
- ▶ *“Çin’in BM nezdinde Büyükelçisi Wang Guangya, İran’ı uranyum zenginleştirme faaliyetlerini durdurmaya ikna etmek için, BM Güvenlik Konseyi’nden karar çıkmasının, “tehlikeli olabileceği” uyarısında bulundu.”*

Haberde Üslup

- ▶ Haberde üslup denilince akla, habercilikte kullanılan temel ilkeler bu ilkelerin birlikte bulunması ve kullanımını gelir.
- ▶ Genelde, sadelik, kesinlik, canlılık, doğrudan doğruya oluş, konu üzerinde durma, orijinallik, açıklık, özü verme ve doğruluk haberin üslubunda yer alırlar.
- ▶ Doğal olarak, yukarıda sayılan niteliklerin hiçbiri kesinlikle ifade edilemezler.
- ▶ Haber üslubu, dilin iyi bir şekilde kullanımını zorunlu kılmaktadır.
- ▶ Aynı zamanda, haberde doğrudan ve özü verecek bir ifade gerekmektedir.
- ▶ Haber yazımında türkçe dil bilgisi kuralları iyi bir şekilde bilinmelidir. Seçilen kelimelerin diziminde de, dilbilgisi kuralları iyi uygulanmalıdır.

Haberde Üslup

- ▶ Türk radyo ve televizyon uygulamasında, TRT kurulduğundan beri, genellikle haber zamanı olarak di'li geçmiş zaman tercih edilmektedir.
- ▶ Fiil zamanlarının yanında, fiillerin etken ve edilgen şekilde kullanılma durumları, haberin üslubunda büyük rol oynamaktadır.
- ▶ Etken fiilleri kullanmak, okuyucunun cümleler arasındaki bağıntıyı kaybetmemesi bakımından önemlidir.
- ▶ Haberlerin tek bir teknikte yazılması hem gazeteyi sıradanlaştırmakta hem de haberlerin okunmasını zorlaştırabilmektedir.
- ▶ Haberler türlerine göre farklı tekniklerle yazılarak, okuyucuların ilgiyle ve rahat okuması sağlanmaktadır.

Haber Yazma Temel Kuralları

Haber yazma teknikleri haber yapısında verilen bilginin yoğunluğuna göre değişir.

- Ters piramit tekniđi
- Kronolojik dizi tekniđi
- Konuřma biçimi tekniđi
- Dörtgen ya da kare (kutu) tekniđi
- Düz piramit tekniđi

Haber Yazma Temel Kuralları

Ters Piramit Tekniđi

- En eski ve en çok kullanılan yöntemdir.
- Toplanan bilgiler ilgiye göre azalan bir sıra izler.
- 1850'lerde Amerika İç Savaşı döneminde bu kural oluşturulur.
- Bu kural telgrafın kullanım mantığına dayanır.
- Haberin girişı 5N1K'nın bulunduğu olayın tümünden özetini veren geniş bir şekilde düzenlenir.
- Geri kalan haber gövde kısmında verilir.
- 20-28 cümleden oluşur.
- 1.paragrafta olay hakkında en önemli noktalar 1-2 paragrafta özetler.
- 2. paragraf mağdur/zarar gören tarafın görüşünü yansıtır.
- 3. paragraf fail/zarar veren tarafı tanıtır ve ayrıntılara yer verir.

Haber Yazma Temel Kuralları

Ters Piramit Tekniđi Avantajları

- Okumayı kolaylaştırır ve tekrarı önler.
- Merakı tatmin eder.
- Sayfa düzenini kolaylaştırır.
- Başlık atmada kolaylık sağlar.
- Haberi daraltma ve genişletme olanağı sağlar.
- Hızlı olarak haber yazmayı sağlar.

Haber Yazma Temel Kuralları

Ters Piramit Tekniđi

Haber GiriŖi

İngiltere'nin başkenti Londra'da Başbakanlık konutu ve bazı bakanlıklar, yaklaşık 11 ay sonra tekrar IRA militanlarının koyduğu bir bomba ile sarsıldı.

Nerede?: Bomba nereye konulmuŖtur?

Kim?: Bombayı kim koymuŖtur?

Ne?: Bir bombalama eylemi

Haber Yazma Temel Kuralları

Ters Piramit Tekniđi

Haber Gövdesi

İngiltere Başbakanı John Major'ın oturduğu 10 Downing Street'e 100 metre kadar uzaklıkta, Savunma Bakanlığı'nın hemen üstünde sabah erken saatlerde patlayan ve yaklaşık 17 kilometreden sesi duyulan bomba herhangi bir can kaybına neden olmadı.

Nerede?: Olay nerede gerçekleşmiştir?

Ne Zaman?: Olay ne zaman gerçekleşmiştir?

Nasıl? Bırakılan bombanın patlamasıyla gerçekleşmiştir.

Hakkari'den kara haber (Başlık)

Hakkari Çukurca'da teröristler ile güvenlik güçleri arasında çıkan çatışmada biri yüzbaşı 2 asker şehit olurken, 5 asker yaralandı. (Spot)

Hakkari'nin Çukurca İlçesi'nin Irak sınır kesiminde bu sabaha karşı tesbit edilen bir grup terörist ile güvenlik güçleri arasında çıkan çatışmada, biri yüzbaşı 2 asker şehit oldu, 5 asker yaralandı. Operasyonda ilk belirlemelere göre 21 terörist öldürüldü. Bölgede hava destekli operasyon sürüyor.

Bu sabaha karşı Çukurca'nın Irak sınırındaki, sarp vadiler ve mağaraların bulunduğu Güven Dağı bölgesine bir grup teröristin bulunduğu tesbit edildi. Bunun üzerine anında geniş çaplı operasyon başlatıldı. Teröristlerin tesbit edildiği bölgeye gidilirken, güvenlik güçleri ile PKK'lılar arasında çıkan çatışmada Yüzbaşı Özgür Çevik ile Uzman Çavuş Murat Özer şehit oldu, 5 asker yaralandı. Yaralı askerler helikopterlerle Hakkari Devlet Hastanesi'ne kaldırılırken, operasyonda ilk belirlemelere göre 21 PKK'lı terörist etkisiz hale getirildi. Güven Dağı bölgesinde Kobra helikopterleri desteğinde geniş çaplı takip operasyonu sürüyor.

Sınırın sıfır noktasında bulunması ve önemli bir geçiş güzergahı olması nedeniyle teröristlerin sık sık sızmaya çalıştığı bölgede, güvenlik güçleri aldıkları önlemlerle terör örgütüne ağır darbeler indiriyor (Haberin Gövdesi)

Aliağa'ya şehit ateşi düştü (Ara Başlık)

Çatışmada şehit olan Yüzbaşı Özgür Çevik'in şehit olduğu haberi Aliağa'daki ailesine iletilirken, kentte üzüntü yarattı. İlçe Jandarma Komutanı Binbaşı Volkan Gürler, Aliağa Kaymakamı Bayram Yılmaz, İlçe Emniyet Müdürü Hasan Tuğan ve Aliağa Belediye Başkanı MHP'li Serkan Acar, şehadet haberini, şehidin Aliağa Siteler Mahallesi Prestij Sitesi C Blok'ta oturan ailesine sağlık ekipleri eşliğinde iletti. Şehit evine Türk bayrağı asıldı.

Şehit ateşi Eskişehir'e de düştü (Ara Başlık)

Çatışmada şehit düşen askerden 26 yaşındaki piyade uzman çavuş Murat Özer'in, Eskişehir'deki baba evi de yasa boğuldu. Özer'in şehit haberini Yenibağlar Mahallesi Kartal Tepesi Sokak'ta oturan Karayolları'ndan emekli baba Mustafa Özer'e evlerine gelen askeri yetkililer verdi. 3 çocuk babası Mustafa Özer'in oturduğu 4 katlı Barış Apartmanı'na büyük bir Türk Bayrağı asıldı. Tepebaşı Belediyesi de evin önüne taziye çadırı kurdu. Şehidin annesi Ayşe Özer'in bir kaç yıl önce vefat ettiği belirtildi. Bekar olan şehit Murat Özer'in vatani görevini tamamladıktan sonra askerde uzman çavuş olarak kaldığı belirtildi.

Kemal ATLAN-Saadet YÖRÜKÇÜ / ESKİŞEHİR,(DHA)